

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันภาคอุตสาหกรรมขยายตัวอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นภาคเศรษฐกิจ การผลิตในปัจจุบันมิได้ผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการภายในประเทศเท่านั้น แต่ยังขยายการผลิตไปสู่ตลาดโลก ดังนั้นการดำเนินธุรกิจจึงถูกปรับเปลี่ยนให้มีการดำเนินงานในลักษณะสากลมากขึ้นเพื่อการระดมทุนจากตลาดหลักทรัพย์ การร่วมทุนกับต่างประเทศ หรือเพื่อการแข่งขัน สภาวะดังกล่าวทำให้นักบริหารต้องการข้อมูลที่จะช่วยเหลือได้ และความเห็นจากนักบัญชีมาประกอบการวางแผน การควบคุม การตัดสินใจ การนำบัญชีมาใช้ในการบริหารจึงมีความสำคัญมากขึ้น บทบาทและลักษณะการทำงานด้านบัญชีก็เปลี่ยนไปไปอย่างเห็นได้ชัด เช่น การปิดบัญชีได้ในระยะสั้นกว่าเดิมมากด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ซึ่งนับวันจะมีการพัฒนามากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักบัญชีมากขึ้น สารสนเทศอยู่ในรูปของฐานข้อมูลที่ถูกปฏิบัติงานที่อยู่ในหน่วยต่าง ๆ สามารถเข้าถึงได้มากกว่าเดิม ผลที่ตามมาคือนักบัญชีในบริษัทหลายแห่ง ไม่ต้องเสียเวลากับกระบวนการปิดบัญชีเพื่อจัดทำงบการเงินอีกต่อไป ทำให้ใช้เวลาที่มีเพิ่มมากขึ้นไปในการวิเคราะห์ข้อมูลในงบการเงิน และหาสาเหตุการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของตัวเลขต่าง ๆ ในงบการเงินแก่ผู้บริหาร การบริหารองค์กรยุคใหม่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นทำให้คาดกันว่านักบัญชีบริหารจะมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในการจัดเตรียมสารสนเทศทางการบัญชีที่เป็นประโยชน์ให้กับผู้บริหาร ในการตัดสินใจ การบัญชีบริหารเป็นการจัดทำข้อมูลเพื่อการวางแผน การควบคุมการตัดสินใจ ภายในองค์กรธุรกิจ ในประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มใช้การบัญชีบริหารในศตวรรษที่ 19 โดยเริ่มในอุตสาหกรรมก่อน ในระยะแรกเริ่มการใช้ข้อมูลทางด้านบริหารต้นทุน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเทคนิคการผลิต ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการบัญชีบริหารอย่างมากและกลายเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างการบริหารงานของนักบริหาร (Kaplan & Atkinson, 1989 cited in Dean, 2000)

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2549) อธิบายถึงบทบาทของนักบัญชีที่เปลี่ยนแปลงไป โดยนักบัญชีจะต้องทำหน้าที่เป็นนักบัญชีบริหารมากขึ้น ดังนี้

1. ทำหน้าที่บริหารข้อมูลเพื่อให้ผู้บริหารมีข้อมูลเพียงพอในด้านการควบคุม และการตัดสินใจ
2. ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาทางการจัดการ โดยใช้ข้อมูลของภาวะเศรษฐกิจ เพื่อใช้ในการพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ

3. ทำหน้าที่จัดทำแผนและควบคุมซึ่งเป็นงานที่สำคัญต่อการทำแผนงานให้อยู่ในรูปของงบประมาณ และนำงบประมาณดังกล่าวไปใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมพร้อมทั้งประเมินผล โดยการเปรียบเทียบระหว่างงบประมาณกับข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง

4. ทำหน้าที่ติดต่อ และประสานงานความสำเร็จของการบัญชีบริหารคือ ความสามารถในการติดต่อและประสานงานกับผู้ใช้ข้อมูล ซึ่งรวมทั้งนักบริหารและผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

5. ทำหน้าที่จัดวางระบบเพื่อการจัดทำระบบ การควบคุมและรายงานทางการเงิน

6. ทำหน้าที่ปรับเปลี่ยนข้อมูลให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ

นักบัญชีจะต้องเพิ่มพูนคุณสมบัติ ต่าง ๆ มากขึ้นเพื่อให้การบริหารงานทางด้านข้อมูลบัญชีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการบริหารขององค์กรจึงเป็นที่มาของการศึกษาถึงคุณลักษณะของนักบัญชีบริหารที่บริษัทขนาดใหญ่ต้องการนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาถึงคุณลักษณะของนักบัญชีบริหารเพื่อให้สอดคล้องและตอบสนองกับความต้องการของบริษัทขนาดใหญ่ ในปัจจุบัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษานี้ แบ่งเป็น 2 ด้านคือ

1. ด้านผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีช่วยให้นักบัญชีบริหารที่ปฏิบัติงานอยู่มีความเข้าใจและตื่นตัวว่าธุรกิจมีความต้องการและคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีบริหารในด้านใดบ้างทำให้นักบัญชีบริหารสามารถพัฒนาตนให้มีคุณลักษณะดังกล่าวได้

2. ด้านการศึกษา เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษานี้ ไปใช้เป็นแหล่งอ้างอิงเพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนทางการบัญชีบริหารเพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษามีคุณสมบัติทางด้านความรู้และทักษะต่าง ๆ ตรงกับความต้องการของตลาด

สมมติฐานของการวิจัย

จากการสังเกตข่าวการรับสมัครงานในตำแหน่งนักบัญชีบริหารตามสื่อโฆษณาต่าง ๆ อาทิเช่น หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ ต่าง ๆ พบว่าคุณลักษณะต่าง ๆ ที่บริษัทในแต่ละบริษัทต้องการและกำหนดขึ้นนั้นมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างกันทั้งนี้จากการสังเกตผู้วิจัยเข้าใจว่าขนาดและสัญชาติของบริษัทอาจมีผลต่อระดับความต้องการของคุณลักษณะต่าง ๆ จึงทำให้ผู้วิจัยตั้งข้อสมมติฐานของการวิจัยว่าสถานประกอบการที่มีขนาดแตกต่างกันและสัญชาติที่ต่างกันมี

ความต้องการถึงคุณลักษณะของนักบัญชีบริหารในทักษะด้าน ต่าง ๆ ต่างกันดังนี้

H_1 : ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์ต่อระดับความต้องการถึงคุณลักษณะของนักบัญชีบริหารในทักษะด้านเทคนิค ด้านมนุษย ด้านความคิด

H_2 : สัญชาติของบริษัทมีความสัมพันธ์ต่อระดับความต้องการถึงคุณลักษณะของนักบัญชีบริหารในทักษะด้านเทคนิค ด้านมนุษย ด้านความคิด

ขอบเขตการวิจัย

วัตถุประสงค์ในการกำหนดขอบเขตเพื่อที่จะกำหนดข้อครอบคลุมในการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตทางด้านเนื้อหาการวิจัย ศึกษาถึงคุณลักษณะของนักบัญชีบริหารที่บริษัทขนาดใหญ่ต้องการ
2. ขอบเขตประชากร การศึกษาในครั้งนี้ศึกษาเฉพาะ ประชากรซึ่งเป็นผู้บริหารของบริษัทขนาดใหญ่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมเวทโก้ จังหวัด ฉะเชิงเทรา

ข้อจำกัดของการวิจัย

การศึกษานี้ทำการศึกษาเฉพาะตัวแทนประชากรจากผู้บริหารของบริษัทขนาดใหญ่ จำนวน 38 คน จากตัวแทน 38 บริษัท ซึ่งมีคนงานมากกว่า 200 คน ในเขตนิคมอุตสาหกรรมเวทโก้ จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามข้อมูลของการนิคมอุตสาหกรรม โดยมีการจัดแบ่งตามเกณฑ์ของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยโดยมีหลักเกณฑ์ในการแบ่งดังนี้คือ อุตสาหกรรมขนาดเล็ก (จำนวนคนงาน 1-49 คน) อุตสาหกรรมขนาดกลาง (จำนวนคนงาน 50-199 คน) และอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (จำนวนคนงาน 200 คนขึ้นไป)

คำจำกัดความ

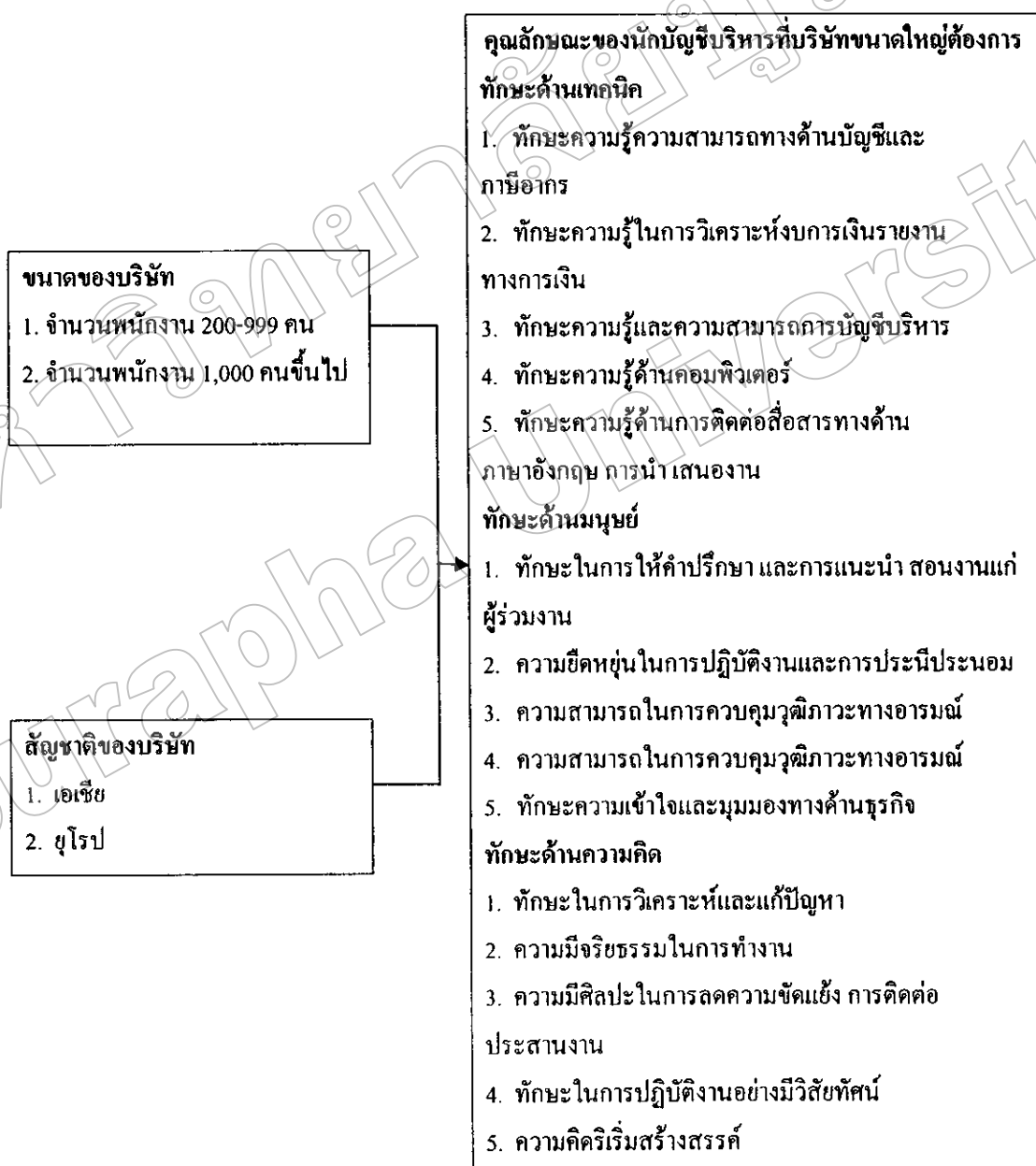
1. คุณลักษณะ คือ ทักษะ ความรู้และคุณสมบัติที่นักบัญชีบริหารควรมีซึ่งครอบคลุมถึง ทักษะด้านเทคนิค ในการปฏิบัติงาน การตัดสินใจ การสื่อสาร ภาษต่างประเทศ ความรู้ทางด้านบัญชี การวิเคราะห์งบการเงิน ความรู้ด้านธุรกิจ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และการนำเสนองาน ทักษะด้านมนุษย และทักษะด้านความคิด
2. นักบัญชีบริหาร คือ ผู้มีตำแหน่งสูงสุดของส่วนงานบัญชีที่ดูแลงานบัญชีขององค์กร
3. บริษัทขนาดใหญ่ คือ บริษัทขนาดใหญ่ในนิคมอุตสาหกรรมเวทโก้ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีจำนวนคนงานมากกว่า 200 คนขึ้นไป ซึ่งการจัดแบ่งตามเกณฑ์ของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยโดยมีหลักเกณฑ์ในการแบ่งดังนี้คือ อุตสาหกรรมขนาดเล็ก (จำนวนคนงาน 1-49 คน)

อุตสาหกรรมขนาดกลาง (จำนวนคนงาน 50-199 คน) และอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (จำนวนคนงาน 200 คนขึ้นไป)

4. ผู้บริหาร คือผู้ที่ดูแลและควบคุม และใช้รายงานทางบัญชีจากแผนกบัญชี เช่น กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการทั่วไป เป็นต้น โดยจะเลือกตัวแทนในการสัมภาษณ์ 1 คนจาก 1 บริษัท เท่านั้น

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม



ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดการวิจัย